

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය I, II

10 ශ්‍රේණිය

දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2017

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය I

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

01	(3)	21	(1)
02	(2)	22	(3)
03	(4)	23	(1)
04	(3)	24	(4)
05	(4)	25	(4)
06	(3)	26	(3)
07	(4)	27	(2)
08	(1)	28	(1)
09	(4)	29	(2)
10	(1)	30	(2)
11	(2)	31	(3)
12	(2)	32	(2)
13	(1)	33	(2)
14	(4)	34	(4)
15	(2)	35	(3)
16	(4)	36	(3)
17	(3)	37	(4)
18	(1)	38	(1)
19	(4)	39	(3)
20	(1)	40	(2)

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය II

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

01. (i) (අ) කේවල ස්වෘතී ව්‍යාපාර / පෞද්ගලික අංශයේ ව්‍යාපාර
 (ආ) ලාභ අරමුණු කරගත් ව්‍යාපාර
- (ii) (අ) ඔව්
 (ආ) අයිතිකරුගේ සම්පූර්ණ හමින් පවත්වාගෙන නොයන නිසා
- (iii) ★ අනන්‍යතාවක් ලැබීම
 ★ ව්‍යාපාර නාමයේ අයිතිය තහවුරු වීම
 ★ රජයෙන් ලබාදෙන දිරිගැන්වීම් ලබාගැනීමට සුදුසුකමක් ලැබීම
 ★ ණය ලබාගැනීමේ පහසුව
- (iv) (අ) ★ පහසුවෙන් ආරම්භ කළ හැකි වීම
 ★ ලාභය අයිතිකරු සතු වීම
 ★ ස්වාධීන තීරණ ගත හැකි වීම
 ★ තම දක්ෂතා උපරිම යෙදිය හැකි වීම
 ★ ව්‍යාපාරික තොරතුරුවල රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා වීම
- (ආ) සුළු පරිමාණ
- (v)

වත්කම්	=	ගිම්කම්	+	වගකීම්
1 300 000	=	500 000	+	800 000
(මුදල්)		(ප්‍රාග්ධනය)		(බැංකු ණය)
- (vi) මුදල් ගිණුම / මුදල් පොත හර 800 000
 බැංකු ණය ගිණුම බැර 800 000
- (vii) මුදල් පොත, විකුණුම් ප'තලය
- (viii) රු. 400 000
- (ix) රු. 31 000

(x)

මුදල් ගිණුම

ප්‍රාග්ධනය	500 000	බඩු යන්ත්‍ර	400 000
බැංකු ණය	800 000	අමුද්‍රව්‍ය	200 000
විකුණුම්	264 000	ගෙන ඒමේ කුලී	8 000
		වැටුප්	25 000
		ශේෂය ප / ගෙ	931 000
	1 564 000		1 564 000

I කොටස - ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

02. (i) (අ) සත්‍යයි (ආ) සත්‍යයි
(ඉ) අසත්‍යයි (ඊ) සත්‍යයි
- (ii) මිනිස් අවශ්‍යතා හා වුවමනා සපුරාලීම සඳහා ස්පර්ශ කළ හැකි භෞතික ඇති දෑ භාණ්ඩ වේ.
- (iii) ව්‍යාපාරයේ භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගන්නන් ය. සාධාරණ මිල, ගුණාත්මක නිෂ්පාදිත
- (iv) ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධනයක් සැපයීම, උනන්දුවෙන් කැපවීමෙන් ව්‍යාපාර කටයුතුවලට සහභාගි වීම, ව්‍යාපාර කටයුතු සුපරීක්ෂණය
03. (i) (අ) අසත්‍යයි (ආ) අසත්‍යයි
(ඉ) අසත්‍යයි (ඊ) සත්‍යයි
- (ii) රටක රැකියා අපේක්ෂා කරන සියලු දෙනාටම ගැලපෙන රැකියාවක් ලැබීමයි.
- (iii) හිතකර
- ★ නවීන තාක්ෂණය ලබාගත හැකි වීම
  - ★ විදේශීය ප්‍රාග්ධනය රට තුළට ගලා ඒම
  - ★ දේශීය භාණ්ඩ සඳහා විදේශීය වෙළෙඳපොල
  - ★ ගුණාත්මක විදේශීය අමුද්‍රව්‍ය ලබාගත හැකි වීම

අභිතකර

- ★ දැඩි තරඟය
- ★ දේශීය සංස්කෘතියට වන බලපෑම
- ★ දේශීය පුහුණු ශූලය විදේශීය රටවලට ගලා යාම
- ★ දේශීය ව්‍යාපාරවල පැවැත්ම අස්ථාවර වීම

- (iv) ★ අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම
- ★ පාරිභෝගික ජීවන රටාව වෙනස්වීම
  - ★ නව නගර නිර්මාණය
  - ★ අඩු පොළී ණය ක්‍රම හඳුන්වා දීම රජය විසින්
  - ★ බදු සහන ලබාදීම

04. (i) (අ) අසත්‍යයි (ආ) සත්‍යයි
 (ඉ) අසත්‍යයි (ඊ) සත්‍යයි

- (ii) ★ ලාභය හවුල්කරුවන් අතර බෙදී යාම
- ★ හවුල්කරුවන් අතර මතභේද ඇති වීම

(iii) අවම - 10 උපරිම - සීමාවක් නැත
 1972 අංක 05 දරණ සමූපකාර සමිති පනත

- (iv) **වාසි**
- ★ අත්‍යවශ්‍ය සේවා සම්පාදනය සඳහා උචිත වීම
  - ★ පෞද්ගලික අංශයේ ඒකාධිකාරී බලපෑම අවම වීම
  - ★ ලාභය මහජනතාව සතු වීම

අවාසි

- ★ තීරණ ගැනීමේ ස්වාධීනත්වය නැති වීම
- ★ රජයේ මූල්‍ය රෙගුලාසි වලට යටත් වීම

II කොටස - ගිණුම්කරණය

05. (i) (අ) ව්‍යාපාරය සහ විවිධ පාර්ශව අතර සිදුවන සම්පත් හුවමාරු වීම (ලකුණු 01)

- (ආ) - ගනුදෙනුවට අදාළ ආරම්භක ලියවිල්ල ලෙස යොදාගත හැකි වීම
- ගනුදෙනුව සනාථ කිරීම සඳහා ලිඛිත සාක්ෂියක් ලෙස භාවිත කළ හැකි වීම
- ගනුදෙනුව පිළිබඳ අතිරේක විස්තර ලබාගත හැකි වීම
- ගනුදෙනු මූලික පොත්වල ලිවීමේ දී යොදාගත හැකි වීම
- වගකිව යුතු නිලධාරියෙකු අත්සන් කර ඇති නිසා වගකීම නිශ්චිත ව පැවරිය හැකි වීම

(ලකුණු $1/2 \times 2 = 01$)

(ii) (අ)

ගනුදෙනුව	වත්කම් (රු)	=	නිමිකම් (රු)	+	වගකීම් (රු)
2	බඩු තොග + 60 000 මුදල් - 60 000				
3	මුදල් + 50 000		-		බැංකු ණය + 50 000
4	කාර්යාල උපකරණ + 15 000 මුදල් - 15 000				
5	බඩු තොග + 65 000				ණයනිමි + 65 000
6	ණයගැනී + 40 000 බඩු තොග - 30 000		ලාභය + 10 000		
7	මුදල් - 2 000		ගැනිලි - 2 000		

(ලකුණු $1 \times 6 = 06$)

(ආ) ජංගම නොවන වත්කම්වල වටිනාකම
 රු. 15 000 (කාර්යාල උපකරණ) (ලකුණු 01)

මුළු වගකීම්වල වටිනාකම
 රු. 115 000 (බැංකු ණය + ණයහිමි) (ලකුණු 01)

(iii)		රු.	
	ප්‍රාග්ධනය 2016.01.01	225 000	
(+)	ආදායම්	100 000	
	අතිරේක ප්‍රාග්ධනය	<u>25 000</u>	
		350 000	(ලකුණු 01)
(-)	වියදම්	<u>(75 000)</u>	
	2016.12.31 දිනට හිමිකම	<u><u>275 000</u></u>	(ලකුණු 01)
			(මුළු ලකුණු 02)

06. (i) (අ) ★ ගනුදෙනුවල වෙනස්වීම් පිටපත් කරන ආකෘතිය
 හෝ

★ කාලවිච්ඡේදයක් තුළ වත්කමක, හිමිකම, වගකීම්, ආදායමක හෝ වියදමක සිදුවන වෙනස් වීම වාර්තා කරනු ලබන පොදුවේ පිළිගත් ආකෘතිය (ලකුණු 01)

- (ආ) - මුදලින් මැනිය හැකි දෙයක් වීම
 - අතීත ගනුදෙනුවක ප්‍රතිඵලයක් වීම
 - වර්තමාන බැඳීමක් නිසීම
 - බේරුම් කිරීමේ දී ව්‍යාපාරයේ සම්පත්වලින් කොටසක් පිටතට ගලා යාම (ලකුණු 01)
- (මුළු ලකුණු 02)

(ii)	මූලාශ්‍ර ලේඛනය	මූලික පොත
(අ)	ගෙවීම් වවුචරය	මුදල් පොත
(ආ)	චිකුණුම් ඉන්වොයිසිය	චිකුණුම් ජ'නලය
(ඉ)	ජ'නල් වවුචරය	පොදු ජ'නලය
(ඊ)	ලදුපත	මුදල් පොත
		(ලකුණු 1 × 4 = 04)

(iii)

මුදල් පොත

හර

බැර

දිනය	ම. අං	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම (රු.)	දිනය	ව. අං	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම (රු.)
06.01		ශේෂය ඉ / ගෙ	}	50 000	06.31		ගැණුම්	}	7 000
		බැංකු ණය		20 000			ලිපිද්‍රව්‍ය		1 000
		විකුණුම් @ 1 1/2		3 000			ලී බඩු		12 000
		ණයගැනී		4 000			ණයහිමි @ 4		6 000
							බැංකු ණය		5 000
				වැටුප්	10 000				
				ගැනිලි	1 000				
				ශේෂය ප / ගෙ	35 000				
				77 000					77 000
07.01		ශේෂය ඉ / ගෙ @ 1/2		35 000					

(ලකුණු 06)

07. (i) (අ) වෙත්පත් තැන්පත් පත්‍රය

(ලකුණු 01)

(ආ) ණයගැනී ගිණුම හර
 බැංකු ගිණුම බැර

(ලකුණු 01)

(මුළු ලකුණු 02)

(ii)

වැඩි වීම

අඩු වීම

වගකීම් ගිණුම බැර හර

හිමිකම් ගිණුම බැර හර

ආදායම් ගිණුම බැර හර

වියදම් ගිණුම හර බැර

(ලකුණු 1 × 4 = 04)

(iii) (අ)

සංශෝධිත බැංකු ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම (රු.)	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම (රු.)
06.30	ශේෂය ඉ / ගෙ		16 000 @ 1/2		බැංකු ගාස්තු		300
	ප්‍රේෂණ		4 000 @ 1/2		ස්ථාවර ගාස්තු		8 000
					ශේෂය ප / ගෙ		11 700
			20 000				20 000
07.01	ශේෂය ඉ / ගෙ		11 700 @ 1/2				

} @ 1 1/2

(ලකුණු 03)

(ආ)

උදිතගේ ව්‍යාපාරයේ

2016.06.30 දිනට බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශය

	රු.	රු.	
2016.06.30 දිනට සංශෝධිත බැංකු ගිණුමේ ශේෂය		11 700	@. 1/2
එකතු කළ :			
නිකුත් කළ නමුත් බැංකුවට ඉදිරිපත් නොකළ චෙක්පත්		6 200	@. 1/2
		17 900	@. 1/2
අඩු කළ :			
නැන්පත් කළ නමුත් නිශ්කාශනය නොවූ චෙක්පත්		(5 000)	@. 1/2
2016.06.30 දිනට බැංකු ප්‍රකාශයේ සඳහන් ශේෂය @. 1/2		12 900	@. 1/2

(මුළු ලකුණු 06)

***